

Pegatina bat

ULA IRURETAGOIENA

Erakusleihoko kartel batek aurki negozio-uzteari ekingo diotela dio, dendako produktuak azkenekoz erosteko aukera abiaraziz. Dendariak esango digu erosteko dinamikak aldatuz joan direla, merkataritzagune handien fenomenoari online salerosketen gorakada gaineratu zaienean, zaila dela negozioari eustea. Denbora luzez kaleko helbide berean mantendu diren denden itxierak kalearen izaera eta auzoaren ulerkeraren baten bukaera iragartzen dute. Denda historikoen agurrek enpatia kolektiboa sortu ohi dute, agortzen den aro baten amaierak ekartzen duten tristura. Denon gogora etorriko diren “betiko denda” horiek belaunaldi baten heriotzarekin batera desagertuko dira gure auzoetatik.

Kalea dendaren erakusleihoaren diseinuarekin gogoratzen dugunean, denda “beti” leku horretan irudikatzen dugunean, denda hori salerosketa leku bat baino gehiago bilakatzen da. Kalearen parte izandako denda hauek istorio humanoz beteriko espazioak dira, izen-abizenekin agurtzen diren elkarrizketak jasotzen dituzten lekuak, garai bakoitzak ekartzen dituen berritasunei egokitzeko sormen ariketez beterik, auzo baten bilakaeraz hitz egiten dutenak (Uxue Albediren *Dendaostekoak*, horren isla).

Askotan, denda hauek garai bateko denda-diseinu eta grafikagintza gordetzen dute. Material noblez eta artisau elementuz jositako erakusleihota egiteko modu bat dago, eta normalean kolore xume eta argiztapen motela izaten dute. Horrelako denden ordezkaria frankizia bat denean, kalearen itxura zeharo aldatzen da. Izaera berezirik gabeko diseinu eta grafikoekin apainduko da denda berria, irudi deigarriagoak eta eguneratuak denbora laburreko bizitza izango duen denda kontzeptuari erantzuten dio, bost urteren langa gainditzea gauza handia bilakatzen. Denbora gutxiegi auzo-harremana eraikitzeke.

Herriguneko lokalak salmenta karteaz josi eta husten diren bitartean, hirietako aldiriak bete egiten dira. Saltoki handiek eta online banaketarako logistika biltegiak espazio eskaera handia dute, eta paisaia urbano hau Jaurlaritzaren baimenarekin burutzen da. Bitartean, herrietako denda txikien atean pegatina batek bertan erostera deitzen gaitu, hemengoari laguntza eta babes eske. Erresistentzia diren gotorleku-denda hauek pegatina batekin ari zaie eusten David eta Goliaten arteko lehiari. ●

Ihesi doazenen mailakatzea

◀ JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Oroit negu hotz honetako argazki horietaz? Ukrainako muga, mugazainez josia, gizon armatua prest estekaturik daukan zakurra askatzeko. 8.500 soldadu bidali zituen Volodimir Zelenski Ukrainako presidentek mugak zaintzera; Poloniak mugak hetsirik, etorkinak bertatik bideratuko zirenen beldur. Milaka etorkin, Ekialde Hurbilekoak –Irak, Kurdistan zein bestelako gudu-zelaietakoak–, Europaren/Ukrainaren eta Errusiaren/Bielorrusiaren arteko tirabiran peoi gisa erabiliak. Bidea mozteko “su-armak erabiltzeko prest”, Barne ministro Denis Monastirskik baimena emanik mugazainei. Ez zuten irudikatuko hortik lau hilabetetara haienak zirela mugan metaturik izanen, gerraz ihesi –enpatia gehiago behar luke geopolitikak–. Bost milioi izan daitezke, NBEaren errefuxiatuen Goi-Komisarioaren arabera. Gehienak emakumeak, haurrak eta adinekoak, gizonak gerrarako kanoi-bazka bihurturik.

“[Ukrainako] errefuxiatuak ongi etorriak dira” Europako Batzordeko presidente Ursula Von Der Leyenen hitzetan. Fartsa dirudien arren, zor zaion seriosotasunarekin begiratuko diogu, eta poztuko gara ere, nola ez. Europako Batzordeak aste honetan erabakiko du inoiz bideratu gabeko direktiba bat aktibatu ala ez: hiru hilabeterako daukaten bisa gabeko baimenaren orde, gutxienez urte bateko egonaldia baimena emanen zaie, bi urtez luzatzeko aukerarekin. Igande honetan hitz egin zuten neurriaz, eta *mainstream* komunikabideek neurri historikoa isilean atxiki izana bera dugu esanguratsua. Badirudi gerra hurbildu arau deskubritzen dugula haren aurpegi krudela. Yemendar, maliar, somaliar, siriar... ulergaitza izango zaizue. Normala. Zuentzat bere horretan diraute Europar Batasunaren 1.200 kilometro paretak eta mugen itxierak. Eta zer egingen du bada Europar Batasunak? Ardura 27 estatuen artean partekatu beharrean Polonia, Hungaria, Eslovakia eta auzo herrien esku utzi, atxikitze zentroak eraikitzeke milioiak bideratuz? Ageriko da.

“Gerraren kontrako koalizioa” martxan da, Zelenskiren hitzetan. Armak bidali dizkiote Europako estatu askok. Misilak, tankeak, kanoiak, droneak ala fusilak gerraren sinonimo dira, ez dira inoiz gerraren kontrako erremintak izanen. Gerratik ihesi doazen errefuxiatuen harrera berriz aktibatu beharra du Europak –ihesi doazenen mailakatzerik gabe–. ●